

Q V Æ S T I O M E D I C A

QVOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBVS MANE DISCVTIENDA

IN SCHOLIS MEDICORVM DIE IOVIS XXII. DECEMBRIS.

M. GERMANO PREAVX, Doctore Medico, Præside.

An Causum, rigor superveniens, solvat?

ASSIDVÆ febris species plurimæ; omnes ex se lethales, harum nulla est quæ intermittat, nulla quæ non remittat; incomitata nulla progreditur, sed suis quæque stipata Symptomatis, quibus internoscatur ab aliis. In hac æstuant intima extimis algentibus, in illa jactantur ægri omnis figuræ impatiens & loci, alia grassatur infidiosè, & ægros nihil tale cogitantes opprimit, fallit assidentes, ludit & Medicos vel peritissimos: In alia rigent ægri ardentque vicibus interpolatis & inconstantibus. Quæ deurente caliditate & inextinguibili siti cruciat laborantem, ea propriè Causus audit, quam pituita falsa, æquabilis sanguinis moles putrescens, Cælum humidius aut anni constitutio excitavit caliginosa, ea Causi nomine haud donanda.

QVI febrem ortam ab inflammatione visceris alicujus Causum appellavit, nescit is propria morborum nomina; ea quippe licet inflammatio, flammeave viscerum dispositio, Causi comes ferè sit individua, at nusquam Causus immo nec febris nominanda. Causus is esto legitimus, quem bilis intra venas majores, maxime jecoris, pulmonis & ventriculi putrescens accenderit, è quibus ob viciniam vasorumque communionem bilis inquinata, cor assiduò ferit & continenter aut tetrum putremque vaporem in ipsum emittit, è quo per arterias fuso febris fit ardentissima, cujus æstus tantus interdum, ut non modò viscera nutritia, sed etiam partes extimas exsiccat & exurat; unde sitis quæ nullo potu, nullà frigidi aëris inspiratione queat sedari, maxime si cum incendio viscerum & extremorum algore conjuncta fuerit; tumque Causus naturâ superior & arte, ægrum intra primum quaternarium tollit è medio; at mitior ipse si fuerit, sedatur aliquando absumptâ bile putri ab ardore febrili, sæpius cum eam natura vi quâ pollet alienorum excretrice, jam superatam & edomitam in vasis majoribus, hæmorrhagiâ, sudore, vomitu, aut alvi dejectione exturbavit è corpore.

QVVM acer humor in sensiles corporis partes irruit plurimus & confertim, eum excitat motum quem horripilationem vulgares Medici minùs ineptè quàm barbarè, Galli græcam vocem etiamnum retinentes *φρίσσει* dixere. Tum sanguis unâ cum calore in intima corporis & viscera nutritia nutat, partesque extimæ quòd longius absint à fonte calor exangues fiunt & perfrigerantur. At si calor natus in eo recessu suffocetur aut restringatur, fato fungitur æger, sin autem in eo recursum ad partes intimas adauctus & conjunctis veluti copis, causus quæ vim intulerint, obstat, fit adjutor & instrumentum facultatis aliena excrementis, quæ partibus ineft singulis. Ea quippe jam ex se parata ad ea quæ lacescunt excernenda, id præstat alacrius subsidio calor è profundo remeantis, qui motu & impetu valido extundit id omne quod infernum, per loca obsequiosa in quibus nec angustia nec obstructio obstat excretioni eamve morantur: sic sæpius per cutim, ea quæ vim intulerant, extrudit, aliquando per vomitum, nonnunquam & per alvum inferiorem, quæque parte à se in vicinam amoliente donec ex omnibus propulsata foras excludantur.

RIGOR qui totius compaginis valida concussio, cum insigni læsione nativi caloris valentis atque vegeti, apparet interdum in Causo primo morbi die signo nec bono nec malo, nonnunquam secundo vel tertio malis ægri rebus, ut qui vel phlegmonem suppuratam, vel crism frusta tentatam denuntiat, intempestivum naturæ conatum arguat & inanem quo materia febrilis movetur non amoveretur, vehementi concussione vires demoliatur, nequeant sustinere, aut ejus humoris fiat evacuatio, à qua plus detrimenti sperandum quàm emolumentum. Solus ille salutaris & superveniens dicendus, qui in ipso Causi statu, aut statim post ipsum, ægrotantem invadit, non per epigenesim & impetu materiæ morbificæ à foco febrili in musculos exundantis, sed motu naturæ victricis ad exclusionem humoris febrilis jam bellè concocti atque maturati se se accingentis, die maxime critico & impari, jam ante præmonstratus, cum evacuationis facili tolerantia & symptomatum omnium levatione.

RIGOR in Causo repente subortus, si lege critica fiat & suscipiatur bilis febriferæ larga vacatione ipsum sic delet, ejus ut nulla supersint vestigia; ipsa quippe in venis & artèriis primum maturata, victa, & edomita, collecto calore & spiritu naturâ duce ab imis partibus in habitum corporis, à magnis venis & artèriis in minores, ab eis in panniculum carnosum & cutim partes maxime sensiles immigrat, quas sic vellicat & pungit, ut rigorem excitet, à quo varia cientur excretionum genera, prout impulsus à naturâ cursum inflexerit humor, & in hanc illamve partem insilerit; hinc vehementi concussione repente oboriuntur hæmorrhagia, bilioforum vomitus, sudor uberior, aut dejectio laudabilis, quæ singula vel omnia perutili & liberali vacatione humoris bilioli Causum deducunt ad integritatem, ut metus omnis absit recidivæ vel permutationis in morbum mitiorem eumve qui æque perniciosus ac ipse Causus valeat inferre Symptomata.

Ergo Causum, rigor superveniens, solvit.

DOMINI DOCTORES DISPUTAVRI.

M. Claudius de Frades.
M. Egidius Lebel.
M. Abrahamus Thevart.

M. Nicolaus Lienard.
M. Philippus Douré.
M. Nicolaus Morin.

M. Claudius Perrant.
M. Tuffanus Fontaine.
M. Franciscus Pajot.

Proponebat Lutetiæ CLAUDIVS BERGER, Parisinus, A. R. S. H. M. DC. LXVII.